

Nr 350.

Godkänd av första kammaren den 19 juni 1943.

Godkänd av andra kammaren den 19 juni 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående den statliga vägorganisationen samt vissa vägväsendet berörande anslagsfrågor jämte i ämnet väckta motioner.

(Andra särskilda utskottets utlåtande nr 3.)

Till K o n u n g e n.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln (punkterna 4—8, 10—17, 20—23 och 25 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet för kommunikationsärenden för den 4 januari 1943) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde vara riksdagen förelagd, för budgetåret 1943/44 beräkna vissa anslag till väg- och vattenbyggnadsväsendet.

Vidare har Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under fonden för förslag till statsverket (bilaga 4, punkt 58 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1943) föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, till Förslag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsrörelse för budgetåret 1943/44 beräkna ett investeringsanslag av 10,000,000 kronor.

I propositionen nr 224 har Kungl. Maj:t sedermera, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 30 april 1943, framlagt slutliga förslag i förevarande hänseenden.

Därjämte har Kungl. Maj:t å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln (punkt 24 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet för kommunikationsärenden för den 4 januari 1943) föreslagit riksdagen att till Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till behandling förbehått vissa inom riksdagen väckta motioner.

Den statliga vägorganisationen.

Inledning.

Vid sin granskning av det framlagda organisationsförslaget har riksdagen funnit detsamma i allt väsentligt vara uppgjort med hänsynstagande till såväl de allmänna, av 1942 års riksdag i ämnet angivna riktlinjerna som de krav, vilka måste uppställas för att organisationen skall bliva i stånd att på ett tillfredsställande sätt ombesörja en väghållning av nuvarande omfattning. Riksdagen har därför ansett sig med några mindre jämkningar kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag.

1. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar.

Ehuru en större arbetsbörda och ett ökat ansvar onekligen komma att åvila generaldirektören efter vägväsendets förstatligande, har riksdagen emellertid ansett, att — åtminstone i avvaktan på några års erfarenheter — en något lägre lönegradsplacering för generaldirektörsbefattningen än den föreslagna kan vara tillfyllest. Riksdagen har därvid ansett viss betydelse böra tillmätas det förhållandet, att såsom chef för vägbyrån avsetts en högt kvalificerad befattningshavare, placerad i lönegraden C 9, å vilken skall ankomma att ensam fatta beslut i ett betydande antal ärenden. I anslutning till vad statskontoret uttalat har riksdagen beslutat, att befattningen såsom generaldirektör skall placeras i lönegraden C 13.

Riksdagen är av den uppfattningen, att den nuvarande vägtrafikbyrån bör upphöra och att dess arbetsuppgifter böra överföras på andra byråer, främst den föreslagna vägtrafikavdelningen inom vägbyrån.

De rapporter över vägtrafikolyckorna, som för närvarande med stöd av författning i ämnet ingivas av vederbörande polismyndigheter till statistiska centralbyrån, bliva därstädes föremål endast för statistisk bearbetning. Någon realbehandling av materialet sker däremot icke för närvarande och detsamma överlämnas ej heller till de centrala och lokala vägmyndigheternas kännedom. Enligt riksdagens mening är detta förhållande mindre tillfredsställande. Det kan ifrågasättas om icke primärmaterialet rörande trafikolyckorna direkt borde tillställas den centrala vägmyndigheten, nämligen väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, för att denna genom såväl statistisk bearbetning av materialet som direkt studium av detsamma skall erhålla ökade förutsättningar att bedöma de åtgärder, som böra företagas å vägnätet och i övrigt för att minska trafikolyckorna. I allt fall bör primärmaterialet och den därpå grundade statistiken i någon lämplig form tillgodogöras av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, närmast då vägbyråns vägtrafikavdelning. Med anledning härav och i anslutning till syftet med vad i motionen I: 301 föreslagits vill riksdagen framhålla angelägenheten av att här berörda spörsmål från Kungl. Maj:ts sida ägnas uppmärksamhet. Skulle på sätt i motionen föreslagits all bearbetning

av polisrapporterna rörande trafikolyckorna befinnas lämpligen böra ske inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, torde därav föranledda personalkostnader framdeles böra inräknas i styrelsens avlöningsanslag.

Svårigheter torde för närvarande föreligga att på lämpligt sätt förlägga den kamerala revisionen beträffande vägförvaltningarna utanför väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Med hänsyn härtill och då det i propositionen framlagda förslaget att till ett särskilt revisionskontor inom en omorganiserad kameralbyrå förlägga ifrågakvarande revision synes utgöra en efter förhållandena tillfredsställande lösning, har riksdagen icke funnit något att erinra mot förslaget.

Riksdagen delar departementschefens uppfattning, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förrådsrörelse bör friställas och drivas såsom en självständig affär, som inom styrelsen sammanhålls av en för ändamålet nyinrättad förrådsbyrå. De skäl, som departementschefen anfört till stöd för sin uppfattning, att med inrättandet av de av 1942 års vägsakkunniga föreslagna fyra förrådsavdelningarna tills vidare skulle anstå, har riksdagen funnit bärande.

Att på förhand bedöma personalbehovet å de byråer, som komma att omorganiseras eller nyinrättas i anledning av vägväsendets förstärkning, är givetvis vanskligt. Såvitt riksdagen kunnat finna har emellertid i organisationen sådan den föreslagits i propositionen upptagits endast sådan personal, som med all sannolikhet kan antagas bliva erforderlig redan från början. Vad löneställningen för de olika befattningshavarna angår har departementschefens förslag icke föranlett annan erinran från riksdagens sida, än att chefen för kameralbyråns revisionskontor i enlighet med vad de sakkunniga föreslagit syntes såsom förste revisor böra placeras i lönegraden A 24. Riksdagen har sålunda beslutit den ändringen i Kungl. Maj:ts förslag, att befattningen såsom revisionskommisarie i lönegraden A 26 utbytes mot en förste revisorstjänst i lönegraden A 24.

I detta sammanhang har riksdagen funnit sig böra understryka departementschefens uttalande, att kostnaderna för sådan förstärkning av ingenjör- och biträdespersonalen å vägbyråns byggnadsavdelning liksom å kameralbyrån, varav behov kan uppkomma i anledning av utökad byggnadsverksamhet, böra bestridas icke från byggnadsmedel utan från avlöningsanslagets icke-ordinariepost. Riksdagen har i anslutning härtill icke funnit anledning till erinran mot att denna post i avlöningsstaten upptages under beteckningen förslagsvis.

Med hänsyn till den utvidgade segelflygverksamhet, som kan förväntas med anledning av Kungl. Maj:ts, av riksdagen bifallna förslag om anslag till stödjande av denna verksamhet, torde behov föreligga av en särskild befattningshavare å järnvägs- och luftfartsbyrån för handläggning av ärenden rörande segelflyget. Riksdagen biträder därför Kungl. Maj:ts förslag, att en befattning såsom biträdande luftfartsinspektör i lönegraden Eo 24 inrättas.

Riksdagen vill i anledning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag samt departementschefens uttalande därom understryka behovet av en förstärkning av brobyråns personalorganisation.

Ehuru den statliga vägorganisationen icke skall övertaga den allmänna väghållningen på landet förrän den 1 januari 1944, måste åtskilliga förberedande åtgärder vidtagas redan dessförinnan. Vissa av de föreslagna befattningarna måste därför tillsättas redan före nämnda tidpunkt. Riksdagen har icke funnit något att erinra mot att bemyndigande lämnas Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förutsatts tillätta vissa befattningar före utgången av år 1943.

Då det för närvarande icke kan angivas, i vilken omfattning ordinarie tjänstemän behöva överföras på övergångsstat, har riksdagen i enlighet med vad i propositionen föreslagits funnit, att åt Kungl. Maj:t bör överlämnas att besluta härutinnan. För nästa års riksdag bör emellertid framläggas slutgiltig personalförteckning beträffande övergångsstaten.

Vad departementschefen anfört i ovan ej berörda delar har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande. Ej heller ha Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar föranlett annan erinran från riksdagens sida än som föranledes av de ändringar riksdagen vidtagit i avseende å lönegradsplaceringen för generaldirektörstjänsten och befattningen såsom chef för kameralbyråns revisionskontor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med anledning av Kungl. Maj:ts förslag,

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att för tiden den 1 juli—31 december 1943 fastställa den ändring i personalförteckningen för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som betingas av det i det föregående omförmälda beslutet om inträttande från och med den 1 juli 1943 av en befattning såsom biträdande luftfartsinspektör i lönegraden Eo 24;

dels godkänt följande personalförteckning för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1944:

Personalförteckning.

Tjänstemän på väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avlöningsstat.

Befattning	Lönegrad
<i>Tjänstemän å ordinarie stat.</i>	
1 generaldirektör	C 13
1 överdirektör	C 9
1 byggnadschef	C 6
1 förrådsdirektör	C 6
1 väginspektör för underhållet	C 6
1 byrådirektör	C 5
5 byråchefer	A 30
1 gatuinspektör	A 29
1 luftfartsinspektör	A 29
1 väginspektör	A 29
1 vägtrafikinspektör	A 29
1 järnvägsinspektör	A 28
8 förste byråingenjörer	A 26

Befattning	Lönegrad
1 sekreterare	A 26
1 sekreterare och ombudsman	A 26
4 byråingenjörer	A 24
1 förste revisor	A 24
1 kamrerare	A 24
2 sekreterare	A 24
5 byråingenjörer	A 21
2 notarier	A 21
3 revisorer	A 21
2 kansliskrivare	A 11
1 kontorist	A 9
1 förste expeditionsvakt	A 7
9 kanslibiträden	A 7
3 expeditionsvakter	A 5
11 kontorsbiträden	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 biträdande luftfartsinspektör	Eo 26
2 förste byråingenjörer	Eo 26
1 biträdande luftfartsinspektör	Eo 24
1 byråingenjör	Eo 24
12 byråingenjörer	Eo 21
1 notarie	Eo 21

Tjänstemän på förrådsrörelsens stat.

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 byråingenjör	Eo 21
1 notarie	Eo 21;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad av departementschefen förordats meddela beslut om tillsättande av vissa i nämnda personalförteckning upptagna befattningar redan före utgången av år 1943;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att i den omfattning, som i samband med vägväsendets förstatligande prövas erforderlig, till övergångsstat överföra ordinarie tjänstemän vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen;

dels godkänt följande avlöningsstat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.	Kronor
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	512,000
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	29,200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	343,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	118,800

Summa kronor 1,003,000;

dels ock å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett förslagsanslag av 1,003,000 kronor, därav 501,500 kronor att avräknas mot automobilskatte-medlen.

2. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader.

På grund av den avsevärt utvidgade verksamhet, som ankommer på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen efter vägväsendets förstatligande, torde en betydande ökning av styrelsens omkostnadsanslag vara nödvändig. Riksdagen, som i likhet med departementschefen förutsätter, att det i propositionen för nästa budgetår äskade beloppet icke torde få betraktas såsom utslagsgivande, då det gäller att bedöma medelsbehovet för tiden därefter, har ansett de framlagda anslagsberäkningarna böra godtagas. Under erinran om vikten av att största sparsamhet iakttages i fråga om utgifter av här ifrågavarande slag får riksdagen anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisat ett förslagsanslag av 222,000 kronor, därav 111,000 kronor att avräknas mot automobilskatte-medlen.

3. Vägförvaltningarna: Avlöningar.

På grund av de särskilda förhållanden, som för närvarande råda å väghållningens område, är det givetvis vanskligt att utforma en vägförvaltningsorganisation, som smidigt ansluter sig till de olika arbetsuppgifterna i de skilda länen. Om möjligt bör å ena sidan åt organisationen givas en sådan utformning, att den icke blir mera omfattande än som är nödvändig med hänsyn till nuvarande behov samt å andra sidan organisationen kunna utan alltför stora svårigheter utvidgas för att möta de krav, som uppkomma vid en återgång till mera normala förhållanden. Såvitt riksdagen vid sin granskning av det föreliggande förslaget kunnat finna, har detsamma, enligt vilket länen indelats i sju grupper, för vilka var för sig upptagits en med hänsyn till väghållningens växlande omfattning avpassad personaluppsättning, i huvudsak tillgodosett här angivna synpunkter.

Motionsvis har (I: 261 och II: 375) hemställts, att samtliga vägdirektörstjänster skulle placeras i lönegraden C 6. Vissa skäl kunna onekligen anföras för en enhetlig lönegradsplacering — främst det förhållandet att skillnaden i arbetsbördan för de olika vägdirektörerna i viss mån blir utjämnad genom att till vägdirektörens förfogande i de mera arbetstyngda länen ställas såväl större som mera kvalificerad personal. För en olika löneställning talar å andra sidan särskilt den ökade ansvarsbördan, som åvilar vägdirektören i ett större län, ävensom vikten av att till de mera svårskötta länen kunna om möjligt knyta de mest kvalificerade arbetskrafterna. Riksdagen har ansett sig såtillvida böra bifalla ifrågavarande motioner, att riksdagen beslutat, att samtliga vägdirektörstjänster utom de i Gotlands och Blekinge län skola placeras i lönegraden C 6. Beträffande sistnämnda tjänster har riksdagen däremot icke funnit anledning föreligga att frångå departementschefens förslag.

Beträffande personalen för vägunderhållet ifrågasatte 1942 års riksdag vid behandlingen av proposition nr 122, huruvida det vore nödvändigt att under vägdirektören anställa ingenjörer i den omfattning, som i propositionen förutsattes. Riksdagen ansåg vidare tillrådigt, att de föreslagna övervägmästarbefattningarna icke besattes, förrän erfarenheten visat, att behov därav föreläge. Möjligen kunde det, uttalade riksdagen, vara lämpligt, att den ingenjör, som ej skulle vara högskoleutbildad, utbyttes mot en övervägmästare.

Det i förevarande proposition framlagda förslaget i vad avser personalen för vägunderhållet innebär i jämförelse med det tidigare förslaget, att antalet ingenjörer minskas från 45 till 43, därav 19 i lönegraden A 26, 10 i lönegraden A 21 och 14 i lönegraden A 19 och att övervägmästarnas antal nedgår från 47 till 28. Av de 43 ingenjörerna förutsätts 5 skola sysselsättas jämväl med projektering och byggande. De skäl, som departementschefen anfört till stöd för förslaget, har riksdagen ansett i allt väsentligt bärande, och riksdagen har därför icke funnit anledning att däremot framställa någon erinran. Riksdagen vill såsom en fördel med förslaget framhålla de ökade möjligheter, som det samma genom inrättande av ingenjörstjänster jämväl i 19 lönegraden erbjuder att till underhållspersonalen å vägförvaltningskontoren knyta väl meriterade och i övrigt dugliga övervägmästare och vägmästare. Med anledning av vad departementschefen anfört rörande de arbetsuppgifter, som skulle ankomma på de föreslagna övervägmästarna, har riksdagen ansett sig böra framhålla angelägenheten av att övervägmästarna i den utsträckning förhållandena medgiva beredes tillfälle att följa det praktiska arbetet ute i arbetsområdena.

Departementschefens förslag, att de nuvarande 12 länsschaktmästarna skola under benämning övervägmästare inordnas i den nya vägförvaltningsorganisationen, har riksdagen funnit innebära såväl praktiska som organisatoriska fördelar. Riksdagen har därför bifallit ifrågavarande förslag. Det sammanlagda antalet övervägmästare skulle alltså komma att utgöra 40. Riksdagen förutsätter emellertid, att inordnandet av länsschaktmästarna i vägförvaltningsorganisationen icke bör få medföra, att dessa till förfång för de uppgifter, för vilka de närmast äro avsedda, tagas i anspråk för andra uppgifter inom den allmänna väghållningen.

Vad departementschefen föreslagit rörande antalet befattningshavare för projektering och byggande samt för handhavandet av kameralavdelningarnas arbetsuppgifter har ej föranlett erinran från riksdagens sida. Riksdagen vill i detta sammanhang — i anslutning till vad riksdagen anfört under den förut behandlade punkten om anslag till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens avlöningar — endast understryka departementschefens uttalande, att byggnadsmedel icke böra anlitas för att bestrida kostnaderna för sådan särskild personal utöver den mera fasta organisationen, som kan behöva anställas vid stegrad byggnadsverksamhet, utan att dylik personal bör avlönas från den för vägförvaltningarna avsedda avlöningsposten till icke-ordinarie personal. Riksdagen har i anslutning härtill icke funnit anledning till erinran mot att denna post i avlöningsstaten upptages under beteckningen förslagsvis och att det samma må överskridas efter medgivande av Kungl. Maj:t.

Vad lönegradsplaceringen för den föreslagna personalen angår har riksdagen funnit densamma vara i allt väsentligt väl avvägd.

Vad härefter angår vägmästarorganisationen har riksdagen i likhet med departementschefen ansett tillräckliga skäl saknas för att frångå den av statsmakterna nästlidna år intagna ståndpunkten, att arbetsområdena i princip böra erhålla sådan omfattning, att arbetena kunna ledas av en person och att arbetsbördan för varje vägmästare blir av ungefär lika storleksordning.

Att bedöma antalet erforderliga arbetsområden är givetvis vanskligt. I avvaktan på erfarenheter från den nya organisationen synes emellertid det av de sakkunniga beräknade och av departementschefen godtagna antalet av 280 jämte 10 i reserv icke böra möta erinran.

Vägmästarna ha föreslagits skola placeras 225 i lönegraden A 13 och 65 i lönegraden Eo 13. I jämförelse med vad 1938 års sakkunniga förordad innebär detta en höjning med en lönegrad. Även med beaktande av att en väl kvalificerad vägmästarkår utgör en nödvändig förutsättning för ett ekonomiskt och rationellt skött vägunderhåll, måste enligt riksdagens mening den föreslagna lönegradsplaceringen med hänsyn till de förmåner — icke minst ur pensionsynpunkt — som statsanställning erbjuder, anses tillfredsställande. En jämförelse med andra likartade statliga befattningar, närmast förste banmästar-tjänsterna, vilka äro placerade i 12 lönegraden, ger också vid handen, att den för vägmästarna föreslagna lönegradsplaceringen får anses rättvist avvägd. Riksdagen har därför anslutit sig till departementschefen här ifrågavarande förslag.

Riksdagen anser, att den personal hos de nuvarande vägdistrikten, vilken övergår i statstjänst, i princip icke bör erhålla inkomstminskning. Departementschefen har i dylikt syfte föreslagit, att befattningshavare hos vägdistrikt skall, därest särskilda förhållanden icke ge anledning till annat, inplaceras i den löneklass inom den ifrågavarande lönegraden, som ligger närmast under hans nuvarande lön, samt att han, om hans förutvarande lön överstiger lönen enligt den högsta löneklassen, skall kunna placeras i högst två löneklasser över lönegradens högsta. Riksdagen har funnit sig böra bifall detta förslag. Då förslaget på grund av angivna begränsning av tillägget till två löneklasser innebär, att ett mindre antal befattningshavare kan komma att få vidkännas någon löneminskning, har i motionerna I: 294 och II: 407 hemställts, att Kungl. Maj:t måtte erhålla befogenhet att medgiva sådant lönetillägg, att någon löneminskning överhuvud icke uppkommer. Även om de av departementschefen föreslagna grunderna för personliga lönetillägg ur personalens synpunkt måste anses i stort sett tillfredsställande, har riksdagen ansett sig böra medgiva, att ytterligare lönetillägg utöver de föreslagna två löneklasserna över lönegradens högsta må kunna utgå, därest någon större löneminskning eljest skulle inträda och särskilda skäl i övrigt äro för handen, såsom att befattningshavaren kan åberopa lång tjänstetid, kvalificerad utbildning eller att han tidigare handhaft arbetsuppgifter av särskilt krävande och speciell art. Befogenhet för Kungl. Maj:t att medgiva sådant ytterligare lönetillägg torde inrymmas i det av Kungl. Maj:t begärda bemyndigandet att meddela de särskilda

övergångsbestämmelser, som må finnas erforderliga i anledning av den nya statliga vägorganisationens införande.

I likhet med vad riksdagen tidigare medgivit i fråga om väg- och vattenbyggnadsstyrelsens personal har riksdagen ansett bemyndigande böra lämnas Kungl. Maj:t att tillsätta vissa befattningshavare före den 1 januari 1944 och att överföra personal å övergångsstat jämväl beträffande personal, tillhörande den lokala vägorganisationen.

Riksdagen vill i detta sammanhang framhålla önskvärdheten av att de hos de nuvarande vägdistrikten anställda befattningshavarna så långt lämpligen kan ske beredes tillfälle till fortsatt anställning vid vägväsendet. Det torde dock måhända icke kunna undvikas, att vid statens övertagande av väghållningen på landet vissa befattningshavare icke kunna erhålla anställning vid den statliga förvaltningen. Liksom departementschefen utgår riksdagen från att det i regel skall bliva möjligt för den övertaliga personalen att erhålla annan anställning. Riksdagen vill även erinra om att den personal, som entledigas, kommer att få åtnjuta avtalad uppsägningstid med rätt till lön under uppsägningstiden. Även om riksdagen sålunda anser tillräcklig anledning icke föreligga att, såsom i motionerna I: 294 och II: 407 hemställts, medgiva, att särskild ersättning må utgå till de befattningshavare, som vid statens övertagande av vägväsendet icke kunna beredas fortsatt eller annan motsvarande anställning, vill riksdagen dock framhålla, att i enstaka fall skäl till ersättning för mistad befattning kan anses föreligga. Det bör då såsom departementschefen uttalat ankomma på Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga förslag om dylik ersättning.

Vad departementschefen anfört i ovan ej berörda delar har icke givit riksdagen anledning till särskilt uttalande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 261 och II: 375,

dels godkänt följande personalförteckning för vägförvaltningarna, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1944:

Personalförteckning.

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad
22 vägdirektörer		C 6
2 »		C 5
41 vägingenjörer		A 26
26 ingenjörer		A 21
24 vägkamrerare		A 21
14 ingenjörer		A 19
40 övervägmästare		A 16
225 vägmästare		A 13
24 ritare		A 12
2 kontorister		A 9
22 kanslibiträden		A 7

Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än 20.

Befattning	Lönegrad.
1 biträdande vägingenjör	Eo 22;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad av departementschefen förordats meddela beslut om tillsättande av vissa i nämnda personalförteckning upptagna befattningar redan före utgången av år 1943;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att i den omfattning, som i samband med vägväsendets förstatligande prövas erforderlig, till övergångsstat överföra befattningshavare vid vägorganisationen i länen;

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att beträffande löneklassplacering av befattningshavare, som övergå från anställning hos vägdistrikt till statsanställning, ävensom i övrigt meddela de särskilda övergångsbestämmelser, som må finnas erforderliga i anledning av den nya statliga vägorganisationens införande;

dels godkänt följande avlöningsstat för vägförvaltningarna, att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningar.	Kronor
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1,494,000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	686,500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	313,500
	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
	Summa kronor 2,494,000

Särskilda uppbördsmedel.

Arvoden och ersättningar för förrättningar, som verkstälts av vägingenjörerna och deras biträden	25,000
	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
	Nettoutgift kronor 2,469,000;

dels ock å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Vägförvaltningarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett förslagsanslag av 2,469,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

4. Vägförvaltningarna: Omkostnader.

Det årliga medelsbehovet sett på längre sikt till resor och expenser kan givetvis icke nu beräknas utan erfarenheterna framdeles torde få läggas till grund för senare beräkningar.

Riksdagen har ej funnit anledning till erinran mot vad i propositionen föreslagits angående sättet för bestridande efter den 1 juli 1944 av kostnaderna för vägförvaltningarnas lokalhyror.

Då de i propositionen framlagda beräkningarna rörande anslagsbehovet för vägförvaltningarnas omkostnader under nästa budgetår synts böra godtagas, får riksdagen, som förutsätter, att största sparsamhet iakttages i fråga om utgifter av här ifrågavarande slag, anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Vägförvaltningarna*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44

anvisat ett förslagsanslag av 328,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

5. Vissa engångsutgifter i samband med vägväsendets förstatligande.

En omorganisation av den omfattning varom här är fråga medför helt naturligt icke obetydliga engångskostnader. Riksdagen har funnit, att de sakkunnigas beräkningar med av departementschefen föreslagen jämkning i vad avser den för anställande av tillfällig personal beräknade posten böra godtagas.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Vissa engångsutgifter i samband med vägväsendets förstatligande* för budgetåret 1943/44 anvisat ett förslagsanslag av 400,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

6. De lokala vägnämnderna m. m.

Enligt riksdagens mening bör sakgranskningen av väg- och vattenbyggnadsväsendet principiellt ankomma på statens sakrevision. Av skäl som departementschefen anfört har emellertid riksdagen ansett, att en särskild överrevision för ifrågavarande verksamhet övergångsvis bör inrättas. Riksdagen har därför bifallit Kungl. Maj:ts härutinnan framlagda förslag.

Vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 223 med förslag till lag om allmänna vägar m. m. har riksdagen biträtt i motionerna I: 277 och II: 378 framfört förslag, att riksvägnämnd icke måtte komma till stånd. Vid dylikt förhållande ansluter sig riksdagen jämväl till motionerna I: 278 och II: 381, vari — under hänvisning till förstnämnda motioner — föreslagits, att det i förevarande anslag inräknade beloppet å 9,000 kronor till riksvägnämnden icke måtte anvisas.

Då riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 223 ansett någon nedläggning av de av 1942 års vägsakkunniga förordade arvoden till vägnämndernas ordförande och ledamöter icke böra ske, har anslaget för nästa budgetår, vilket i övrigt icke föranlett någon erinran från riksdagens sida, anvisats med ett belopp av 102,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 278 och II: 381, å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *De lokala vägnämnderna m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisat ett förslagsanslag av 102,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Vägbyggnader och vägunderhåll.

7. Bidrag till vinterväghållningen på landet.

Riksdagen har beaktat, att vägdistrikt förutsättes skola i mån av behov få upptaga lån för att täcka sådan brist i vägdistriktets stat för år 1943, som vid bifall till Kungl. Maj:ts här ifrågavarande förslag kan uppkomma genom att mindre statsbidrag för vinterväghållningen utgår än varmed vägdistriktet

räknat. Vid dylikt förhållande har riksdagen icke funnit anledning till erinran vare sig mot det i propositionen framlagda förslaget till förordning angående statsbidrag till vinterväghållningen på landet under år 1943 eller mot det i enlighet med förordningen beräknade statsbidragets storlek.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen *dels* godkänt av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 30 april 1943 förordat förslag till förordning angående statsbidrag till vinterväghållningen på landet under år 1943, *dels ock* å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till vinterväghållningen på landet* för budgetåret 1943/44 anvisat ett förslagsanslag av 8,500,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

8. Bidrag till vägunderhållet på landet i övrigt m. m.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till vägunderhållet på landet i övrigt m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisat ett anslag av 41,500,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

9. Vinterväghållningen på landet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Vinterväghållningen på landet* för budgetåret 1943/44 anvisat ett förslagsanslag av 9,000,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

10. Barmarksunderhållet på landet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Barmarksunderhållet på landet* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 20,500,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

11. Projektering av vägar och broar på landet.

Kostnaderna för projektering av vägar och broar på landet, vilka hittills förskotterats av respektive vägdistrikt och sedermera fått inräknas i den kostnad, varå statsbidrag till vederbörande byggnadsföretag beräknats, böra i enlighet med vad föreslagits i förevarande proposition från och med vägväsendets förstatligande bestridas från ett särskilt för ändamålet anvisat anslag.

Riksdagen delar departementschefens uppfattning, att anslaget icke bör få användas för avlöningskostnad i egentlig mening. Mot storleken av det för nästa budgetår äskade beloppet har riksdagen ej funnit anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Projektering av vägar och broar på landet* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 250,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

12. Nyanläggning av bygdevägar.

Med åberopande av vad departementschefen i ärendet anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Nyanläggning av bygdevägar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

13. Nyanläggning av ödebygdevägar.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Nyanläggning av ödebygdevägar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 600,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

14. Byggande av huvudvägar.

Till ifrågavarande ändamål har Kungl. Maj:t i propositionen nr 224, punkt 14, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 3,750,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Till förbättringsarbeten på landsbygden ha för budgetåren 1941/42 och 1942/43 anvisats respektive 12,800,000 kronor och 9,900,000 kronor.

Departementschefen har i anslutning till vad 1942 års riksdag ifrågasatt föreslagit, att nuvarande anslag till bidrag till vägförbättringsarbeten uppdelas på två nya anslag, ett avseende arbeten på huvudvägar och ett arbeten på bygdevägar och ödebygdevägar. I enlighet med vad departementschefen anfört under punkten rörande anslag till nyanläggning av bygdevägar skulle anslaget till arbeten å huvudvägar få disponeras icke blott för förbättringsarbeten utan jämväl för sådana arbeten med nyanläggning av huvudvägar, som undantagsvis förekomme. Anslaget borde av denna anledning lämpligen erhålla benämningen Byggande av huvudvägar. Det för arbeten å övriga nyssnämnda vägar avsedda anslaget borde benämnas Förbättring av bygdevägar och ödebygdevägar.

Departementschefen har beträffande ifrågavarande två anslag förordat en avsevärd nedsättning. Sammanlagt borde anvisas 5,000,000 kronor, varav för huvudvägar 3,750,000 kronor och för bygdevägar och ödebygdevägar 1,250,000 kronor.

Riksdagen har i likhet med departementschefen ansett, att för här ifrågavarande ändamål medlen för nästa budgetår böra begränsas till sammanlagt 5,000,000 kronor.

Den föreslagna uppdelningen av medlen på två anslag biträdades av riksdagen. Fördelningen av förutnämnda belopp å 5,000,000 kronor med 3,750,000 kronor å anslaget till byggande av huvudvägar och med 1,250,000 kronor å anslaget till förbättring av bygdevägar och ödebygdevägar har riksdagen funnit lämpligt avvägd.

Riksdagen får under förevarande punkt alltså anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Byggande av huvudvägar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 3,750,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

15. Förbättring av bygdevägar och ödebygdevägar.

Under hänvisning till vad riksdagen under nästföregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Förbättring av bygdevägar och ödebygdevägar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 1,250,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

16. Stensättning av vägar.

Enligt riksdagens uppfattning vore det önskvärt, om statens gatsten i större omfattning kunde komma till användning för beläggning av gator och vägar.

Då det nuvarande läget med avseende å transportsvårigheter och tillgången på arbetskraft liksom även det statsfinansiella läget påbjuder återhållsamhet med ifrågavarande arbeten, har emellertid riksdagen ansett, att någon ökning av det äskade stensättningsanslaget icke, såsom motionsvis ifrågasatts, bör ske.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Stensättning av vägar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

17. Byggande av broar.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Byggande av broar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 3,000,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

18. Bidrag till underhåll av städernas för automobiltrafiken viktiga vägar och gator.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till underhåll av städernas för automobiltrafiken viktiga vägar och gator* för budgetåret 1943/44 anvisat ett anslag av 4,850,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

19. Bidrag till byggande av städernas allmänna vägar och för automobiltrafiken viktiga gator.

Riksdagen, som delar departementschefens uppfattning, att anslaget i rådande statsfinansiella läge bör minskas till föreslagna 1,500,000 kronor, får anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till byggande av städernas allmänna vägar och för automobiltrafiken viktiga gator* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

20. Bidrag till vissa städer och samhällen för tillhandahållande av mark för allmän väg m. m.

Riksdagen har vid behandlingen av det i proposition nr 223, framlagda förslaget till förordning om statsbidrag till städer och stadsliknande samhällen,

där kronan är väghållare, för tillhandahållande av mark för allmän väg m. m. beslutat, att ifrågavarande statsbidrag skall utgå med 80 procent i stället för av departementschefen föreslagna 60 procent. Förhöjningen torde emellertid icke behöva föranleda någon ökning av här förevarande anslag.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till vissa städer och samhällen för tillhandahållande av mark för allmän väg m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 50,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

21. Bidrag till byggande av enskilda vägar.

Ehuru här ifrågavarande statsbidrag onekligen fyller en betydelsefull uppgift i strävandena att åstadkomma förbindelser från mera isolerat belägna byar och gårdar till det allmänna vägnätet, har riksdagen i nuvarande läge med krav på största återhållsamhet i fråga om statsutgifterna icke funnit anledning att, såsom motionsvis ifrågasatts, frångå Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 600,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

22. Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.

I de två likalydande motionerna I: 282 och II: 396 har hemställts, att förevarande anslag måtte anvisas med 1,300,000 kronor.

Vidare har i motionen II: 379 hemställts, att anslaget måtte anvisas med 1,200,000 kronor.

Med beaktande av anslagets behjärtansvärda syfte och med hänsyn till det stora behov av bidrag från förevarande anslag, som enligt vad som framgår av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens framställning föreligger, har riksdagen höjt anslaget från åskade 1,000,000 kronor till 1,100,000 kronor.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, med anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 282 samt II: 379 och 396, å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

23. Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, som innebär, att samma belopp som för innevarande budgetår anvisats till här ifrågavarande ändamål, skulle anvisas jämväl för nästa budgetår, får riksdagen anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägs korsningar* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

24. Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten.

I de två likalydande motionerna I: 279 och II: 399 har hemställts, att riksdagen, med ändring av vad i propositionen föreslagits, ville till samfundet för

hembygdsvård för anställande av en vägvårdskonsulent bevilja ett bidrag av 10,000 kronor samt till svenska vägföreningen ett bidrag av 5,000 kronor.

Vad svenska vägföreningens verksamhet angår anser riksdagen, att densamma, i den mån den efter vägväsendets förstatligande framdeles bör upprätthållas, bör ankomma på statliga organ, främst väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Då det enligt vad departementschefen upplyst torde vara uteslutet, att styrelsen i någon utsträckning kan bliva i tillfälle att under nästa budgetår ägna sig åt de uppgifter, som för närvarande ingå i föreningens verksamhet, vill emellertid riksdagen icke motsätta sig, att statsbidrag utgår till föreningen jämväl för nästa budgetår. Riksdagen har dock ansett, att det av departementschefen förordade bidraget bör nedsättas från 10,000 kronor till 7,500 kronor, innebärande i jämförelse med statsbidraget för innevarande budgetår i allt fall en ökning med 2,500 kronor. För tiden efter budgetåret 1943/44 förutsätter riksdagen, att bidrag icke skall behöva utgå.

Riksdagen har funnit den av samfundet för hembygdsvård påbörjade verksamheten på vägvårdens område vara förtjänt av ekonomiskt stöd. För att samfundet skall bliva i stånd att något utvidga sin verksamhet, har riksdagen ansett sig böra biträda i förenämnda motioner gjord hemställan, att det av departementschefen förutsatta statsbidraget till samfundet höjes till 10,000 kronor.

Riksdagen har i övrigt ej funnit anledning till erinran mot den beräknade dispositionen av förevarande anslag.

Då i anslaget inräknats ett belopp av 8,400 kronor för ej närmare angivna ändamål, torde den av riksdagen förutsatta ökningen å 2,500 kronor av det sammanlagda bidraget till svenska vägföreningen och samfundet för hembygdsvård ej behöva föranleda någon ändring av det av Kungl. Maj:t äskade beloppet.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen å driftbudgeten under sjätte huvudtiteln till *Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten* för budgetåret 1943/44 anvisat ett reservationsanslag av 140,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

25. Förslag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsfond.

Vad i propositionen uttalats angående de med övertagandet av vägdistriktens tillgångar och skulder sammanhängande spörsmålen har icke givit riksdagen anledning till erinran.

För att kunna bestrida kostnaderna för inköp av sådana förrådseffekter, som måste anskaffas redan före den 1 januari 1944, behöver väg- och vattenbyggnadsstyrelsen äga tillgång till visst förlagskapital. Vidare äro förlagsmedel behövliga för komplettering av de förlagseffekter m. m., som staten efter ingången av år 1944 kommer att få övertaga från vägdistrikten. I likhet med departementschefen anser därför riksdagen, att ett lämpligt avvägt belopp bör anvisas såsom förlagskapital för förrådsfonden. Mot storleken av det äskade beloppet har riksdagen ej funnit anledning till erinran.

Under framhållande av att en närmare prövning framdeles bör verkställas

beträffande den lämpliga storleken av fondens kapital och att, därest detta skulle visa sig större än nödvändigt, en nedskrivning bör ske genom återlevering till riksgäldskontoret, får riksdagen anmäla, att riksdagen å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket till *Förlag för väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsfond* för budgetåret 1943/44 anvisat ett investeringsanslag av 10,000,000 kronor.

Stockholm den 19 juni 1943.

Med undersätlig vördnad.

Nr 351.

Godkänd av första kammaren den 22 juni 1943.

Godkänd av andra kammaren den 22 juni 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckt motion om magistrats skiljande från rådstuvurätt.

(Sammansatt konstitutions- och första lagutskotts utlåtande nr 1).

I anledning av en inom riksdagen väckt motion får riksdagen, under åberopande av vad som anförts i sammansatt konstitutions- och första lagutskotts av riksdagen godkända utlåtande nr 1, varav ett tryckt exemplar härvid fogas, anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av frågan huruvida de av magistratens funktioner, som avses i lagen om kommunalstyrelse i stad, kunna upphöra eller överflyttas å andra organ, samt för riksdagen framlägga det förslag vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 22 juni 1943.

Med undersätlig vördnad.
